

Los Tortuga

Direcció: Belén Funes **Guió:** Belén Funes, Marçal Cebrian **Països:** Espanya, Xile **Durada:** 107 min **Any:** 2024 **Gènere:** Drama **Interpretació:** Antonia Zegers, Elvira Lara, Mamen Camacho, Nora Sala-Patau **Música:** Paloma Peñarribia **Fotografia:** Diego Cabezas **Distribuïdora:** A Contracorriente Films **Estrena a Espanya:** 23/05/2025
No recomanada per a menors de 12 anys
Versió original en espanyol i català

SINOPSI

La Delia i la seva filla Anabel afronten de manera molt diferent el dol pel pare. Entre els camps d'oliveres de Jaén i els carrers de Barcelona, les dues dones s'enfrontaran a la incertesa del seu futur fent equilibris entre l'amor i el dolor, la tendresa i la duresa. (A Contracorriente Films)

CRÍTICA

13/11/2024 - La pel·lícula de Belén Funes parla sobre l'experiència de la immigració de la classe treballadora a Catalunya a través d'un commovedor drama maternofilial i dues actrius excel·lents

La directora catalana **Belén Funes** torna a la càrrega després del primer llargmetratge, *La hija de un ladrón*, estrenat al Festival de Sant Sebastià. **Los Tortuga** és el seu segon llargmetratge, un drama social que aborda les complexes relacions familiars i que compta, igual que en la seva primera pel·lícula, amb un guió escrit per ella juntament amb **Marçal Cebrián**. Tant el títol en anglès (*The Exiles*) com el títol en espanyol fan referència als espanyols que van emigrar dels pobles al camp a Catalunya. La pel·lícula es va projectar a la secció Meet the Neighbours del Festival de Tessalònica després de l'estrena mundial al Festival de Toronto. Les dues protagonistes, una mare i una filla molt unides, però la relació de les quals es torça a causa del dolor, han de passar per un període de revenja acompanyat d'una mena d'exili, tant físic com emocional. Diumenge passat, les dues actrius principals van rebre el premi a millor actriu i una menció especial a la cerimònia dels premis del festival.

La Delia (**Antonia Zegers**, col·laboradora freqüent de Pablo Larraín), una immigrant xilena a Espanya, i la seva filla adolescent Ana (**Elvira Lara**), tiren endavant gràcies a la feina de la seva mare, taxista nocturna a Barcelona. Entre les paraules que no es diuen es fa patent la figura del marit de la Delia i pare de l'Ana, el difunt Julián, que prové d'un poble andalús i d'una família amb una finca d'oliverars. Cadascuna té la seva pròpia forma d'afrontar la seva mort: mentre que l'Ana assimila el seu record acceptant-ho, la Delia ho nega completament, actuant impulsivament cada vegada que es confirma de nou com és de definitiva la defunció d'ell. La Delia és alegre amb la família i juga estupendament amb les seves petites nebodes Candela i Marta, però sorgeixen conflictes brutals quan intenta estar d'acord amb la seva filla.

En primer lloc, Funes deixa que el públic assimili i entengui la dinàmica de l'extensa família, i les relacions entre cada persona, que es desenvolupa durant la primera mitja hora, abans que finalment aparegui el títol de la pel·lícula. Especialment en les escenes de conjunt, emula un estil documental observacional mentre presenciem el grup collint olives, els adolescents fumant marihuana d'amagat i les tenses interaccions per Nadal entre l'Ana i una Delia cada vegada més polèmica. Però poc després que totes dues es traslladin a Barcelona, perquè l'Ana pugui anar a la universitat, reben la notificació de desnonament del seu pis, i això porta la Delia a enfonsar-se del tot, mentre que l'Ana sent que el pes de la responsabilitat cau sobre ella. Tot i aquesta distància afectiva, continuen interpretant la seva relació com una relació unida per un vincle increïblement proper. Demostren el seu amor mutu obstinadament (l'Ana segueix utilitzant un set de maquillatge que la Delia li va comprar, encara que a la seva filla no li agradi), mentre emocionalment passen l'una de l'altra, plorant la mateixa pèrdua sense processar. El director de fotografia, **Diego Cabezas**, projecta una persistent ombra sobre els efectes visuals de la pel·lícula, ja que els cabells foscos, les habitacions ombrívols i els interiors dels cotxes, tènueament il·luminats, semblen ocultar més de com ho farien normalment.

La segona meitat de la pel·lícula té un ritme menys uniforme, i això obliga l'espectador a completar algunes de les llacunes de coneixement. Els canvis semblen produir-se més ràpidament quan totes dues s'allunyen més, reunint-se cada cert temps en una forta abraçada i recordant-nos que es necessiten l'una a l'altra. Però Funes mai allarga massa la història, sinó que ens deixa lligar caps. La commovedora escena final de la pel·lícula representa una mica d'esperança per a la mare i la filla, on es mostra no necessàriament una lenta progressió cap a l'acceptació, sinó un gir inesperat, com una forma real de màgia. Pot ser que, després de tot, hi hagi una manera de sortir de la foscor d'un dolor inimaginable.

Olivia Popp - cineuropa.org